

WSPÓLNE STANOWISKO (WE) NR 34/2005**przyjęte przez Radę dnia 23 września 2005 r.****w celu przyjęcia dyrektywy 2005/.../WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia ... w sprawie efektywnego końcowego wykorzystania energii oraz usług energetycznych oraz uchylającej dyrektywę Rady 93/76/EWG**

(2005/C 275 E/02)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 175 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) We Wspólnocie Europejskiej istnieje potrzeba poprawy efektywności wykorzystania energii przez użytkowników końcowych, zarządzania popytem na energię i wspierania produkcji energii ze źródeł odnawialnych, ponieważ w perspektywie krótko- i średnioterminowej istnieją stosunkowo niewielkie możliwości wywierania wpływu w inny sposób na warunki dostaw i dystrybucji energii, czy to drogą tworzenia nowych mocy, czy też usprawnienia przesyłu i dystrybucji energii. Niniejsza dyrektywa przyczynia się więc do poprawy zabezpieczenia niezawodności dostaw energii.
- (2) Poprawa efektywnego wykorzystania energii przez odbiorców końcowych przyczyni się również do zmniejszenia podstawowego zużycia energii oraz do zmniejszenia emisji CO₂ i innych gazów cieplarnianych. Emisje te stale rosną, w coraz większym stopniu utrudniając wypełnienie zobowiązań podjętych w Protokole z Kioto. Działalność człowieka związana z sektorem energetycznym powoduje aż 78 % emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie. Szósty wspólnotowy program działań w zakresie środowiska naturalnego, ustanowiony w decyzji nr 1600/2002/WE ⁽⁴⁾ Parlamentu Europejskiego i Rady przewiduje, że niezbędne będą dalsze redukcje, aby osiągnąć długofalowy cel Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, jakim jest ustabilizowanie stężenia gazów cieplarnianych w atmosferze na poziomie, który zapobiegałby niebezpiecznej antropogenicznej ingerencji w system klimatyczny.
- (3) Poprawa efektywności wykorzystania energii umożliwi wykorzystanie potencjalnych oszczędności energii w sposób ekonomicznie efektywny. Środki poprawy efektywnego wykorzystania energii mogłyby prowadzić do tych oszczędności, w ten sposób wspomagając Wspól-

notę Europejską w zmniejszaniu jej uzależnienia od importu energii. Ponadto ukierunkowanie na technologie efektywniej wykorzystujące energię może pozytywnie wpłynąć na innowacyjność i konkurencyjność we Wspólnocie Europejskiej, jak podkreślono w Strategii Lizbońskiej.

- (4) Komunikat Komisji w sprawie wykonania pierwszego etapu Europejskiego Programu Zmian Klimatu wymienił dyrektywę w sprawie zarządzania popytem na energię jako jeden z priorytetowych środków związanych ze zmianą klimatu, które należy podjąć na szczeblu wspólnotowym.
- (5) Niniejsza dyrektywa jest spójna z dyrektywą 2003/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. dotyczącą wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej uchylającą dyrektywę 96/92/WE ⁽⁵⁾, a także z dyrektywą 2003/55/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. dotyczącą wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylającą dyrektywę 98/30/WE ⁽⁶⁾, które przewidują możliwość wykorzystania efektywności energetycznej i zarządzania popytem jako alternatywy dla budowy nowych źródeł oraz dla celów ochrony środowiska, pozwalając władzom Państw Członkowskich, między innymi, ogłosić przetargi na nowe moce lub wybrać środki służące efektywności energetycznej oraz zarządzaniu popytem, w tym systemy tzw. białych certyfikatów.
- (6) Niniejsza dyrektywa pozostaje bez uszczerbku dla art. 3 dyrektywy 2003/54/WE, zgodnie z którą Państwa Członkowskie muszą zagwarantować wszystkim odbiorcom w gospodarstwach domowych oraz, jeżeli Państwa Członkowskie uznają to za stosowne, małym przedsiębiorstwom możliwość korzystania z usługi powszechnej, jaką jest prawo do dostaw energii elektrycznej o określonej jakości na ich terytorium po rozsądnych, przejrzystych, łatwo i wyraźnie porównywalnych cenach.
- (7) Liberalizacja dla użytkowników końcowych rynków detalicznych energii elektrycznej, gazu ziemnego, węgla kamiennego i brunatnego, ogrzewania oraz, w niektórych przypadkach, nawet ciepłownictwa i chłodzenia, niemal bez wyjątku doprowadziła do poprawy efektywności i niższych kosztów po stronie wytwarzania, przetwarzania i dystrybucji energii. Liberalizacja ta nie doprowadziła do znaczącego wzrostu konkurencji w dziedzinie produktów i usług, która mogłaby przynieść rezultaty w postaci poprawy efektywności energetycznej po stronie popytu.

⁽¹⁾ Dz.U. C 120 z 20.5.2005, str. 115.⁽²⁾ Dz.U. C 318 z 22.12.2004, str. 19.⁽³⁾ Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 7 czerwca 2005 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym), wspólne stanowisko Rady z dnia... (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) i stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia... (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym).⁽⁴⁾ Dz.U. L 242 z 10.9.2002, str. 1.⁽⁵⁾ Dz.U. L 176 z 15.7.2003, str. 37. Dyrektywa zmieniająca dyrektywę Rady 2004/85/WE (Dz.U. L 236 z 7.7.2004, str. 10).⁽⁶⁾ Dz.U. L 176 z 15.7.2003, str. 57.

- (8) W swej rezolucji z dnia 7 grudnia 1998 r. w sprawie efektywności energetycznej we Wspólnocie Europejskiej ⁽¹⁾ Rada zatwierdziła cel dla Wspólnoty jako całości, by do roku 2010 poprawić intensywność energetyczną zużycia końcowego o dodatkowy jeden punkt procentowy rocznie.
- (9) W związku z tym Państwa Członkowskie powinny wyznaczyć orientacyjne cele krajowe, mające na celu wspieranie efektywnego wykorzystania energii przez odbiorców końcowych oraz zagwarantowanie dalszego rozwoju i stabilności rynku usług energetycznych, przyczyniając się tym samym do realizacji Strategii Lizbońskiej. Przyjęcie orientacyjnych celów krajowych w celu promowania efektywnego wykorzystania energii przez odbiorców końcowych daje efekt synergii z innymi aktami prawnymi Wspólnoty, które, po ich wprowadzeniu w życie, przyczynią się do osiągnięcia tych celów krajowych.
- (10) Niniejsza dyrektywa wymaga podjęcia działań przez Państwa Członkowskie, zaś osiągnięcie jej celów zależy od skutków, jakie te działania spowodują dla końcowych użytkowników energii. Ostateczny wynik działań podjętych przez Państwa Członkowskie zależy więc od wielu czynników zewnętrznych, które wpływają na zachowanie użytkowników w zakresie zużycia energii oraz ich woli wprowadzania w życie metod oszczędzania energii i stosowania urządzeń służących do oszczędzania energii. Dlatego też, nawet jeżeli Państwa Członkowskie zobowiążą się do wysiłku zmierzającego do osiągnięcia celu ustalonego jako 6 % oszczędności energii, zakres oszczędności energii na szczeblu krajowym ma charakter orientacyjny i nie wiąże się dla Państw Członkowskich z prawnym obowiązkiem osiągnięcia tej wartości docelowej.
- (11) Przy poprawie efektywności energetycznej dzięki zmianom na poziomie technologicznym, zachowań ludności lub gospodarczym należy unikać istotnego negatywnego wpływu na środowisko naturalne i działać z poszanowaniem priorytetów społecznych.
- (12) Poprawa efektywności końcowego wykorzystania energii może zostać osiągnięta przez zwiększenie dostępności usług energetycznych, zwiększenie popytu na te usługi oraz inne środki poprawy efektywności energetycznej.
- (13) W celu wykorzystania potencjału oszczędności energii w niektórych segmentach rynku, gdzie nie są zwykle oferowane audyty energetyczne, takich jak gospodarstwa domowe, Państwa Członkowskie powinny zapewnić ich dostępność.
- (14) Konkluzje Rady z dnia 5 grudnia 2000 r. wymieniają promowanie usług energetycznych poprzez rozwój strategii Wspólnoty jako obszar priorytetowy dla działań mających na celu poprawę efektywności energetycznej.
- (15) Dystrybutorzy energii, operatorzy systemu dystrybucji oraz przedsiębiorstwa prowadzące detaliczną sprzedaż energii mogą poprawić efektywność energetyczną we Wspólnocie Europejskiej, jeżeli będą oferować usługi energetyczne obejmujące efektywne zużycie końcowe w zakresie takim, jak zapewnienie komfortu termicznego w pomieszczeniach, ciepłej wody do użytku domowego, chłodzenia, wytwarzania towarów, oświetlenia i siły napędowej. Maksymalizacja zysków tych przedsiębiorstw staje się zatem bardziej związana ze sprzedażą usług energetycznych dla możliwie jak największej liczby klientów niż ze sprzedażą możliwie jak największej ilości energii dla poszczególnych klientów.
- (16) W pełni uwzględniając krajową organizację operatorów w sektorze energetycznym oraz mając na celu polepszenie wdrażania usług energetycznych i środków zmierzających do poprawy efektywności energetycznej, o której mowa w niniejszej dyrektywie, Państwa Członkowskie powinny mieć możliwość nałożenia obowiązku świadczenia takich usług, na dystrybutorów energii, operatorów systemów dystrybucji lub przedsiębiorstwa prowadzące detaliczną sprzedaż energii, albo, w odpowiednich przypadkach, na dwóch spośród tych operatorów lub na nich wszystkich oraz uczestniczenia w takich działaniach.
- (17) Należy stymulować rozwój innowacyjnego rozwiązania, jakim jest wykorzystanie finansowania przez stronę trzecią. W ten sposób beneficjent unika kosztów inwestycji, wykorzystując część wartości finansowej oszczędności energii, które wynikają z inwestycji zrealizowanej przez stronę trzecią, by spłacić tę inwestycję wraz z odsetkami.
- (18) Dla skuteczniejszego oddziaływania taryf i innych uregulowań dotyczących energii sieciowej na efektywność końcowego zużycia energii powinno się usunąć nieuzasadnione zachęty do zwiększania ilości przesyłanej energii.
- (19) Sektor publiczny w każdym z Państw Członkowskich powinien służyć dobrym przykładem w dziedzinie inwestycji, utrzymania i innych wydatków na urządzenia wykorzystujące energię, usługi energetyczne i inne środki służące efektywności energetycznej. Dlatego też powinno się zachęcać sektor publiczny do włączenia rozważań dotyczących efektywniejszego zużycia energii do realizowanych przez niego inwestycji, odpisów amortyzacyjnych oraz budżetów operacyjnych. Biorąc pod uwagę fakt, że struktury administracyjne w poszczególnych Państwach Członkowskich znacznie się różnią, spośród środków dostępnych sektorowi publicznemu powinno się stosować różne typy środków odpowiednio na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym.
- (20) Usługi energetyczne, programy poprawy efektywności energetycznej oraz inne środki służące poprawie efektywności energetycznej, zastosowane w celu osiągnięcia oszczędności energii, mogą być wspierane lub wdrażane za pośrednictwem umów dobrowolnych pomiędzy zainteresowanymi stronami i podmiotami sektora publicznego wyznaczonymi przez Państwa Członkowskie.
- (21) Przy określaniu środków poprawy efektywności energetycznej należy wziąć pod uwagę zyski z efektywności energetycznej osiągnięte dzięki szerokiemu stosowaniu opłacalnych innowacji technologicznych, na przykład pomiarów elektronicznych.

⁽¹⁾ Dz.U. C 394 z 17.12.1998, str. 1.

- (22) W celu umożliwienia użytkownikom końcowym podejmowania decyzji dotyczących ich indywidualnego zużycia energii, w oparciu o pełniejszą wiedzę, powinni oni otrzymywać rozsądną ilość danych o zużyciu oraz inne odpowiednie informacje, takie jak informacje o dostępnych środkach poprawy efektywności energetycznej, porównania profilów użytkownika końcowego oraz obiektywne specyfikacje techniczne sprzętu zużywającego energię, w tym sprzętu opartego na „czynniku czwartym” lub podobnego.
- (23) Z chwilą przyjęcia niniejszej dyrektywy wszystkie zasadnicze przepisy dyrektywy Rady 93/76/EWG z dnia 13 września 1993 r. w celu ograniczenia emisji dwutlenku węgla poprzez poprawienie efektywności energetycznej (SAVE) ⁽¹⁾ zostają objęte innymi przepisami wspólnotowymi, i z tego względu dyrektywa 93/76/EWG powinna zostać uchylona.
- (24) Ponieważ cele niniejszej dyrektywy, tj. promowanie efektywności końcowego wykorzystania energii oraz rozwoju rynku usług energetycznych, nie mogą być osiągnięte w sposób wystarczający przez Państwa Członkowskie, natomiast możliwe jest ich lepsze osiągnięcie na poziomie Wspólnoty, Wspólnota może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (25) Środki niezbędne dla wykonania niniejszej dyrektywy powinny zostać przyjęte zgodnie z decyzją Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. ustanawiającą warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji ⁽²⁾,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

ROZDZIAŁ I

PRZEDMIOT I ZAKRES STOSOWANIA

Artykuł 1

Cel

Celem niniejszej dyrektywy jest opłacalna ekonomicznie poprawa efektywności końcowego wykorzystania energii w Państwie Członkowskim poprzez:

- a) określenie niezbędnych celów orientacyjnych oraz stworzenie mechanizmów, zachęt i ram instytucjonalnych, finansowych i prawnych w celu usunięcia istniejących barier rynkowych i niedoskonałości rynku utrudniających efektywne końcowe wykorzystanie energii;

⁽¹⁾ Dz.U. L 237 z 22.9.1993, str. 28.

⁽²⁾ Dz.U. L 184 z 17.7.1999, str. 23.

- b) stworzenie warunków dla rozwoju rynku usług energetycznych oraz dla dostarczania innych środków poprawy efektywności energetycznej odbiorcom końcowym.

Artykuł 2

Zakres

Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do:

- a) podmiotów dostarczających środki poprawy efektywności energetycznej, w tym dystrybutorów energii, operatorów systemu dystrybucji oraz przedsiębiorstw prowadzących detaliczną sprzedaż energii. Państwa Członkowskie mogą jednak wyłączyć z zakresu stosowania art. 6 i 13 małych dystrybutorów, małych operatorów systemu dystrybucji oraz małe przedsiębiorstwa prowadzące detaliczną sprzedaż energii;
- b) odbiorców końcowych. Niniejsza dyrektywa nie ma jednak zastosowania do przedsiębiorstw prowadzących działalność należącą do kategorii wymienionych w załączniku I do dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiającej system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie i zmieniającej dyrektywę Rady 96/61/WE ⁽³⁾ oraz do tych części przedsiębiorstw transportowych, których działalność opiera się głównie na wykorzystaniu lotniczych i morskich paliw płynnych;
- c) sił zbrojnych, wyłącznie w zakresie, w którym jej stosowanie nie wchodzi w konflikt z naturą i podstawowym celem działalności sił zbrojnych oraz z wyłączeniem sprzętu używanego wyłącznie w celach wojskowych.

Artykuł 3

Definicje

Do celów niniejszej dyrektywy zastosowanie znajdują następujące definicje:

- a) „energia”: wszystkie formy dostępnej w obrocie energii, w tym w formie energii elektrycznej, gazu (w tym skroplonego gazu ziemnego (LNG) i gazu płynnego (LPG)), jakiegokolwiek paliwa stosowanego do wytwarzania energii grzewczej i chłodniczej (w tym miejski system grzewczy i chłodniczy), węgla kamiennego i brunatnego, torfu, paliw (z wyjątkiem paliw lotniczych i paliw w zbiornikach morskich), a także biomasy zgodnie z definicją zawartą w dyrektywie 2001/77/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 września 2001 r. w sprawie wspierania produkcji na rynku wewnętrznym energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł odnawialnych ⁽⁴⁾;
- b) „efektywność energetyczna”: stosunek uzyskanych wyników, usług, towarów lub energii do wkładu energii;
- c) „poprawa efektywności energetycznej”: zwiększenie efektywności końcowego wykorzystania energii dzięki zmianom technologicznym, gospodarczym lub zmianom zachowań;

⁽³⁾ Dz.U. L 275 z 25.10.2003, str. 32. Dyrektywa zmieniona dyrektywą 2004/101/WE (Dz.U. L 338 z 13.11.2004, str. 18).

⁽⁴⁾ Dz.U. L 283 z 27.10.2001, str. 33. Dyrektywa zmieniona Aktem Przystąpienia z 2003 r.

- d) „oszczędność energii”: ilość zaoszczędzonej energii ustalona poprzez pomiar lub oszacowanie zużycia przed i po wdrożeniu jednego lub większej liczby środków poprawy efektywności energetycznej przy jednoczesnym zapewnieniu normalizacji warunków zewnętrznych wpływających na zużycie energii;
- e) „usługa energetyczna”: fizyczna korzyść, udogodnienie lub towar pochodzące z połączenia energii i efektywnej energetycznie technologii, która może obejmować działania, utrzymanie i kontrolę niezbędne do świadczenia usługi na podstawie umowy i która zwykle prowadzi do sprawdzalnej i wymiernej lub możliwej do oszacowania poprawy efektywności energetycznej;
- f) „mechanizmy efektywności energetycznej”: ogólne instrumenty podejmowane przez rządy lub organy administracji w celu stworzenia systemu wspierania lub zachęt dla uczestników rynku, aby dostarczali usługi energetyczne oraz inne środki poprawy efektywności energetycznej i dokonywali ich zakupu;
- g) „programy poprawy efektywności energetycznej”: działania skupione na grupach odbiorców końcowych, które zwykle prowadzą do sprawdzalnej i wymiernej lub możliwej do oszacowania poprawy efektywności energetycznej;
- h) „działania służące poprawie efektywności energetycznej”: wszelkie działania, które zwykle prowadzą do sprawdzalnej i wymiernej lub możliwej do oszacowania poprawy efektywności energetycznej;
- i) „przedsiębiorstwo usług energetycznych” (ESCO): przedsiębiorstwo świadczące usługi energetyczne lub dostarczające innych środków poprawy efektywności energetycznej w zakładzie lub w pomieszczeniach użytkownika, biorąc przy tym na siebie pewną część ryzyka finansowego. Zapłata za wykonane usługi jest oparta (w całości lub w części) na osiągnięciu poprawy efektywności energetycznej oraz spełnieniu innych uzgodnionych kryteriów efektywności;
- j) „umowa o poprawę efektywności energetycznej (EPC)”: umowa pomiędzy beneficjentem a dostawcą (zwykle ESCO) środków poprawy efektywności energetycznej, zgodnie z którą za inwestycje w te środki płaci się zgodnie z określonym w umowie poziomem poprawy efektywności energetycznej;
- k) „umowa finansowania przez stronę trzecią”: umowa, w której — oprócz dostawcy energii i beneficjenta danego środka poprawy efektywności energetycznej — uczestniczy strona trzecia, która dostarcza kapitału niezbędnego dla podjęcia danego środka i pobiera od beneficjenta opłatę równoważną części oszczędności energetycznych osiągniętych w wyniku zastosowania danego środka poprawy efektywności energetycznej. Wspomniana strona trzecia może, lecz nie musi być ESCO;
- l) „audyt energetyczny”: systematyczna procedura pozwalająca na zdobycie odpowiedniej wiedzy o profilu istniejącego zużycia energii danego budynku lub zespołu budynków, operacji lub instalacji przemysłowej oraz usług prywatnych lub publicznych, która identyfikuje i kwantyfikuje możliwości opłacalnych ekonomicznie oszczędności energetycznych oraz informuje o wynikach;
- m) „instrumenty finansowe służące oszczędnościom energii”: wszelkie instrumenty finansowe takie jak fundusze, subsydia, ulgi podatkowe, pożyczki, finansowanie przez stronę trzecią, umowy o poprawę efektywności energetycznej, umowy o gwarantowanych oszczędnościach energii, *outsourcing* energetyczny i inne związane z nimi umowy wykorzystywane na rynku usług energetycznych przez podmioty publiczne lub prywatne w celu częściowego lub całkowitego pokrycia początkowych kosztów projektu wdrożenia środków poprawy efektywności energetycznej;
- n) „odbiorca końcowy”: osoba fizyczna lub prawna, która dokonuje zakupu energii do własnego użytku;
- o) „dystrybutor energii”: osoba fizyczna lub prawna odpowiedzialna za przesył energii w celu jej dostarczenia do odbiorców końcowych i do stacji dystrybucyjnych, które sprzedają energię odbiorcom końcowym. Niniejsza definicja nie obejmuje operatorów systemu przesyłu gazu i energii elektrycznej, o których mowa w lit. p);
- p) „operator systemu dystrybucji”: osoba fizyczna lub prawna odpowiedzialna za eksploatację, utrzymanie oraz, o ile to konieczne, za rozwój systemu dystrybucji energii elektrycznej i gazu ziemnego na danym obszarze oraz, w odpowiednich przypadkach, za jego połączenia z innymi systemami, a także za zapewnienie długoterminowej zdolności systemu do zaspokajania rozsądnego zapotrzebowania na dystrybucję energii elektrycznej i gazu ziemnego;
- q) „przedsiębiorstwo prowadzące detaliczną sprzedaż energii”: osoba fizyczna lub prawna sprzedająca energię odbiorcom końcowym;
- r) „mały dystrybutor, mały operator systemu dystrybucji oraz małe przedsiębiorstwo prowadzące detaliczną sprzedaż energii”: osoba fizyczna lub prawna dystrybuująca lub sprzedająca energię odbiorcom końcowym, która dystrybuuje lub sprzedaje mniej niż równowartość 100 GWh energii rocznie lub zatrudnia mniej niż 10 osób lub której obroty w skali roku lub aktywa bilansu rocznego nie przekraczają 2 mln EUR. Dystrybucję lub sprzedaż paliw uwzględnia się oddzielnie przy stosowaniu określonych powyżej progów;
- s) „białe certyfikaty”: certyfikaty wydane przez niezależne organy certyfikujące, potwierdzające roszczenia uczestników rynku w związku z oszczędnościami energetycznymi, uzyskanymi w efekcie zastosowania środków poprawy efektywności energetycznej.

ROZDZIAŁ II

CELE W ZAKRESIE OSZCZĘDNOŚCI ENERGII

Artykuł 4

Cel ogólny

1. Państwa Członkowskie przyjmują i dążą do osiągnięcia krajowego celu orientacyjnego w zakresie oszczędności energii w wysokości 6 % w szóstym roku stosowania niniejszej dyrektywy, którego realizacja wynika z korzystania z usług energetycznych i innych środków poprawy efektywności energetycznej. Państwa Członkowskie podejmują opłacalne ekonomicznie, wykonalne i rozsądne środki służące osiągnięciu tego celu.

Krajowy cel orientacyjny w zakresie oszczędności energii ustala się i oblicza zgodnie z przepisami i metodologią, które są określone w załączniku I. Do celów porównania oszczędności energii oraz sprowadzenia do porównywalnych jednostek stosuje się współczynniki określone w załączniku II, o ile nie jest uzasadnione zastosowanie innych współczynników. Przykłady kwalifikujących się środków poprawy efektywności energetycznej zamieszczono w załączniku III. Ogólne ramy dla pomiaru i weryfikacji oszczędności energii określono w załączniku IV.

2. Do celów pierwszego sprawozdania, jakie ma zostać przedstawione zgodnie z art. 14, Państwa Członkowskie ustanawiają także krajowy cel pośredni w zakresie oszczędności energii na trzeci rok stosowania niniejszej dyrektywy. Ten cel pośredni musi być realistyczny i zgodny z ogólnym krajowym celem orientacyjnym w zakresie oszczędności energii, o którym mowa w ust. 1.

3. Państwa Członkowskie wyznaczają jeden lub kilka nowych albo istniejących organów lub agencji, którym powierzona zostanie ogólna kontrola i odpowiedzialność za nadzorowanie ram ustanowionych w związku z celem, o którym mowa w ust. 1. Podmioty te weryfikują oszczędności uzyskane dzięki usługom energetycznym i innym środkom poprawy efektywności energetycznej, w tym istniejącym krajowym środkom służącym efektywności energetycznej, a także informują o wynikach.

4. Po dokonaniu korekty i sporządzeniu sprawozdania po pierwszych trzech latach stosowania niniejszej dyrektywy, Komisja bada zasadność przedstawienia projektu dyrektywy mającej na celu dalszy rozwój podejścia rynkowego do poprawy efektywności energetycznej przy wykorzystaniu „białych certyfikatów”.

Artykuł 5

Zapewnienie efektywnego wykorzystania energii przez odbiorców końcowych w sektorze publicznym

1. Państwa Członkowskie zapewniają, że sektor publiczny odgrywa wzorcową rolę w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

W tym celu Państwa Członkowskie zapewniają stosowanie przez sektor publiczny jednego lub więcej środków poprawy efektywności energetycznej, skupiając się na opłacalnych ekonomicznie środkach, które generują największe oszczędności energii w najkrótszym czasie. Środki te są stosowane na odpowiednim szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym i mogą opierać się na inicjatywach legislacyjnych, dobrowolnych porozumieniach lub innych przedsięwzięciach przynoszących równoważne wyniki. Bez uszczerbku dla przepisów krajowych i wspólnotowych dotyczącego zamówień publicznych, środki takie mogą być wybierane z orientacyjnego wykazu zawartego w załączniku V, odnoszącego się do zamówień na usługi energetyczne i inne środki poprawy efektywności energetycznej. W sprawozdaniach, o których mowa w art. 14, Państwa Członkowskie monitorują wyniki sektora publicznego w odniesieniu do osiągnięcia krajowego celu orientacyjnego w zakresie oszczędności energii.

2. Państwa Członkowskie wyznaczają jedną lub kilka nowych lub istniejących organizacji jako podmioty odpowiedzialne w zakresie administrowania, kierowania i wykonania zadań w zakresie uwzględnienia wymogów poprawy efektywności energetycznej określonych w ust. 1. Mogą to być te same organy lub agencje, o których mowa w art. 4 ust. 3.

ROZDZIAŁ III

WSPIERANIE EFEKTYWNOŚCI KOŃCOWEGO WYKORZYSTANIA ENERGII ORAZ USŁUG ENERGETYCZNYCH

Artykuł 6

Dystrybutorzy energii, operatorzy systemu dystrybucji i przedsiębiorstwa prowadzące detaliczną sprzedaż energii

1. Państwa Członkowskie gwarantują, że dystrybutorzy energii, operatorzy systemu dystrybucji lub przedsiębiorstwa prowadzące detaliczną sprzedaż energii:

- a) przedstawiają na żądanie, nie częściej niż raz w roku, zagregowane dane statystyczne dotyczące ich odbiorców końcowych wyznaczonym organom lub agencjom, o których mowa w art. 4 ust. 3, lub innemu wyznaczonemu podmiotowi, z zastrzeżeniem, że podmioty te przekazują otrzymane dane jednostkom nadrzędnym. Dane te powinny być wystarczające w celu właściwego sformułowania i wdrożenia programów poprawy efektywności energetycznej oraz w celu wspierania i monitorowania usług energetycznych oraz innych środków poprawy efektywności energetycznej. Informacje te mogą zawierać wcześniejsze dane i zawierają bieżące informacje dotyczące zużycia energii przez klientów końcowych, w tym, w odpowiednich przypadkach, profili obciążenia, segmentacji klientów oraz lokalizacji klientów, przy czym musi zostać zachowana integralność i ochrona informacji prywatnych lub poufnych informacji handlowych zgodnie z mającym zastosowanie przepisami wspólnotowymi;
 - b) powstrzymują się od wszelkich działań, które mogłyby stworzyć bariery dla popytu i świadczenia usług energetycznych oraz innych środków poprawy efektywności energetycznej lub utrudnić rozwój rynku usług energetycznych i innych środków poprawy efektywności energetycznej. Państwo Członkowskie podejmuje właściwe kroki, aby w razie potrzeby zakończyć tego rodzaju działania.
2. Państwa Członkowskie:
- a) wybierają jedno lub więcej z poniższych wymagań, które muszą zostać spełnione przez przedsiębiorstwa, o których mowa w ust. 1, bezpośrednio lub pośrednio poprzez innych dostawców usług energetycznych lub środków poprawy efektywności energetycznej:
 - i) zapewnienie oferty ich odbiorcom końcowym oraz promowanie konkurencyjnych cenowo usług energetycznych; albo
 - ii) zapewnienie odbiorcom końcowym dostępności i promowanie konkurencyjnych cenowo audytów energetycznych przeprowadzanych w sposób niezależny lub środków poprawy efektywności energetycznej zgodnie z art. 9 ust. 2 i art. 12; albo
 - iii) wnoszenie wkładu do funduszy i mechanizmów finansowania, o których mowa w art. 11. Poziom tych wkładów odpowiada co najmniej szacunkowym kosztom oferowania którejkolwiek z działalności, o których mowa w niniejszym ustępie, przy czym wysokość wkładów jest uzgadniana z odpowiednimi organami sektora publicznego lub agencjami wskazanymi w art. 4 ust. 3; lub

b) zapewnienie istnienia lub ustanowienia dobrowolnych uzgodnień lub innych instrumentów rynkowych, takich jak białe certyfikaty, o skutku równoważnym z jednym lub kilkoma wymaganiami określonymi w lit. a). Te dobrowolne uzgodnienia są nadzorowane i obserwowane przez Państwo Członkowskie w celu zagwarantowania w praktyce skutków równoważnych z jednym lub kilkoma wymaganiami określonymi w lit. a).

3. Państwa Członkowskie zapewniają istnienie wystarczających zachęt, uczciwej konkurencji i równych szans dla innych przedsiębiorstw niż wymienione w ust. 1, takich jak ESCO, instalatorów sprzętu energetycznego, doradców i konsultantów ds. energii, w celu zapewnienia niezależnej oferty i realizacji usług energetycznych, audytów energetycznych i środków poprawy efektywności energetycznej, o których mowa w ust. 2 lit. a) ppkt ii).

4. Na mocy ust. 2 i 3 Państwa Członkowskie mogą obarczyć odpowiedzialnością operatorów systemu dystrybucji, wyłącznie jeżeli dzieje się to z poszanowaniem wymagań dotyczących oddzielnej księgowości określonych w art. 19 ust. 3 dyrektywy 2003/54/WE i w art. 17 ust. 3 dyrektywy 2003/55/WE.

5. Stosowanie niniejszego artykułu pozostaje bez uszczerbku dla odstępstw i zwolnień przyznanych na mocy dyrektyw 2003/54/WE i 2003/55/WE.

Artykuł 7

Dostęp do informacji

Państwa Członkowskie zapewniają, że informacje o mechanizmach służących efektywności energetycznej oraz ramach finansowych i prawnych przyjętych w celu osiągnięcia krajowego celu orientacyjnego w zakresie oszczędności energii są przejrzyste i szeroko dostępne odpowiednim uczestnikom rynku.

Artykuł 8

Dostęp do systemów kwalifikacji, akredytacji i certyfikacji

Mając na względzie osiągnięcie wysokiego poziomu kompetencji technicznych, efektywności i wiarygodności Państwa Członkowskie, o ile uznają to za konieczne, zapewniają dostępność odpowiednich systemów kwalifikacji, akredytacji lub certyfikacji dla dostawców usług energetycznych, audytów energetycznych i innych środków poprawy efektywności energetycznej, o których mowa w art. 6 ust. 2 lit. a) ppkt ii).

Artykuł 9

Instrumenty finansowe dotyczące oszczędności energii

1. Państwa Członkowskie uchylają lub zmieniają krajowe przepisy ustawowe i wykonawcze, inne niż o charakterze wyłącznie podatkowym, niepotrzebnie lub nieproporcjonalnie hamujące lub ograniczające wykorzystanie instrumentów finansowych dotyczących oszczędności energii na rynku usług energetycznych lub innych środków poprawy efektywności energetycznej.

2. Państwa Członkowskie udostępniają wzory umów dotyczących wspomnianych instrumentów finansowych

istniejącym i potencjalnym odbiorcom usług energetycznych i innych środków poprawy efektywności energetycznej w sektorze publicznym i prywatnym. Mogą one być wydawane przez te same organy lub agencje, o których mowa w art. 4 ust. 3.

Artykuł 10

Taryfy służące efektywności energetycznej i inne przepisy wykonawcze dotyczące energii sieciowej

1. Państwa Członkowskie zapewniają usunięcie zachęt w taryfach w zakresie przesyłu i dystrybucji energii, które niepotrzebnie zwiększają ilość dystrybuowanej lub przesyłanej energii. W tym względzie, zgodnie z art. 3 ust. 2 dyrektywy 2003/54/WE i 2003/55/WE, Państwa Członkowskie mogą nałożyć obowiązki świadczenia usług publicznych związanych z efektywnością energetyczną na przedsiębiorstwa działające w sektorach energii elektrycznej i gazu.

2. Państwa Członkowskie mogą zagwarantować możliwość włączenia do systemów i taryf elementów socjalnych, pod warunkiem że jakkolwiek negatywny wpływ tych elementów na system przekazu i dystrybucji energii będzie sprowadzony do niezbędnego minimum i że wpływ ten nie jest nieproporcjonalny do osiąganego celu socjalnego.

Artykuł 11

Fundusze i mechanizmy finansowania

1. Bez uszczerbku dla art. 87 i 88 Traktatu, Państwa Członkowskie mogą utworzyć fundusz lub fundusze w celu subsydjowania realizacji programów poprawy efektywności energetycznej i innych środków poprawy efektywności energetycznej oraz promowania rozwoju rynku tych środków. Środki te obejmują promocję audytu energetycznego, instrumentów finansowych służących oszczędnościom energetycznym i, w stosownych przypadkach, ulepszonego dokonywania pomiarów przy pomocy liczników oraz rachunków za energię zawierających zrozumiałe informacje. Fundusze te są także ukierunkowane na sektory użytkowników końcowych o wyższych kosztach transakcji i wyższym ryzyku.

2. Fundusze te, jeśli zostaną utworzone, mogą udzielać dotacji, pożyczek, gwarancji finansowych lub innych rodzajów finansowania związanych z zagwarantowaniem rezultatów.

3. Fundusze są dostępne dla wszystkich dostawców środków poprawy efektywności energetycznej, takich jak ESCO, niezależni doradcy ds. energii, dystrybutorzy energii, operatorzy systemu dystrybucji, przedsiębiorstwa prowadzące detaliczną sprzedaż energii i instalatorzy sprzętu. Państwa Członkowskie mogą zdecydować o udostępnieniu funduszy wszystkim odbiorcom końcowym. Przetargi lub równoważne środki, które zapewniają całkowitą przejrzystość, są przeprowadzane przy pełnym poszanowaniu mających zastosowanie przepisów dotyczących zamówień publicznych, przy czym należy także zagwarantować, że fundusze będą działały jako uzupełnienie, a nie konkurencja wobec finansowanych komercyjnie środków poprawy efektywności energetycznej.

Artykuł 12

Audyty energetyczne

1. Państwa Członkowskie zapewniają dostępność dla odbiorców końcowych, w tym niewielkich odbiorców w gospodarstwach domowych, odbiorców komercyjnych oraz małych i średnich odbiorców przemysłowych, efektywnych, wysokiej jakości programów audytu energetycznego, które służą określeniu potencjalnych środków poprawy efektywności energetycznej i są przeprowadzane w sposób niezależny.

2. Do segmentów rynku, o których mowa w ust. 1, które mają wysokie koszty transakcji i zakłady o niełożonej strukturze, można dotrzeć za pomocą innych środków, takich jak ankiety oraz programy komputerowe udostępniane w Internecie lub przesyłane pocztą. Państwa Członkowskie zapewniają dostępność audytów energetycznych dla tych segmentów rynku, w których nie są one oferowane na rynku, uwzględniając art. 11 ust. 1.

3. Budynki, które zostały poddane certyfikacji zgodnie z art. 7 dyrektywy 2002/91/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków⁽¹⁾, uważa się za spełniające wymagania określone w ust. 1 i 2 i za równoważne z określonymi w załączniku V do niniejszej dyrektywy. Ponadto audyty w ramach programów opierających się na dobrowolnych porozumieniach pomiędzy organizacjami osób zainteresowanych a wyznaczonym podmiotem, poddanym nadzorowi i stałej kontroli Państwa Członkowskiego, uważa się także za spełniające wymagania określone w ust. 1 i 2.

Artykuł 13

Pomiary za pomocą liczników oraz przejrzystość informacji w rachunkach zużycia energii

1. Państwa Członkowskie zapewniają, że na tyle, na ile jest to technicznie wykonalne, uzasadnione finansowo i proporcjonalne do możliwych oszczędności energii, odbiorcy końcowi energii elektrycznej, gazu, ogrzewania lub chłodzenia centralnego oraz ciepłej wody użytkowej mają możliwość nabycia po konkurencyjnych cenach indywidualnych liczników, które dokładnie odzwierciedlają zużycie energii przez odbiorcę końcowego i podają dane dotyczące rzeczywistego czasu zużycia.

2. Państwa Członkowskie zapewniają, że w odpowiednich przypadkach rachunki wystawiane przez dystrybutorów energii, operatorów systemu dystrybucji i przedsiębiorstwa prowadzące detaliczną sprzedaż energii opierają się na rzeczywistym zużyciu energii i są sformułowane w sposób jasny i zrozumiały. Odbiorcom końcowym wraz z rachunkiem udostępniane są odpowiednie informacje pozwalające na całościowe zapoznanie się z bieżącymi kosztami energii. W odpowiednich przypadkach, w zależności od zużycia energii przez danego odbiorcę, rachunek jest wystawiany dostatecznie często, by umożliwić odbiorcy regulowanie swojego zużycia.

⁽¹⁾ Dz.U. L 1 z 4.1.2003, str. 65.

3. Państwa Członkowskie zapewniają, że w odpowiednich przypadkach dystrybutorzy energii lub przedsiębiorstwa prowadzące detaliczną sprzedaż energii udostępniają odbiorcom końcowym wraz z rachunkami, umowami, transakcjami lub pokwitowaniami ze stacji dystrybucji, albo w ich ramach, następujące informacje sformułowane w jasny i zrozumiały sposób:

- a) rzeczywiste aktualne ceny i rzeczywiste zużycie energii;
- b) porównanie obecnego zużycia energii przez odbiorcę końcowego ze zużyciem za ten sam okres w roku poprzednim, najlepiej w formie graficznej;
- c) o ile to możliwe i wnosi dodatkową wartość, porównanie z przeciętnym znormalizowanym lub przykładowym użytkownikiem energii z tej samej kategorii użytkowników;
- d) informacje kontaktowe dotyczące organizacji konsumentskich, agencji energetycznych i podobnych podmiotów, łącznie ze stronami internetowymi, gdzie możliwe jest uzyskanie informacji o dostępnych środkach poprawy efektywności energetycznej, porównaniach profili odbiorców końcowych lub obiektywnych specyfikacjach technicznych urządzeń zużywających energię.

ROZDZIAŁ IV

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 14

Sprawozdania

1. Państwa Członkowskie, które w dniu wejścia w życie niniejszej dyrektywy stosują już, w jakimkolwiek celu, metody obliczania oszczędności energii podobne do metod, o których mowa w załączniku IV, mogą przekazywać Komisji informacje o odpowiednim poziomie szczegółowości. Przekazanie informacji następuje jak najszybciej, najlepiej nie później niż do...^(*). Informacje te umożliwiają Komisji należyte uwzględnienie istniejących praktyk.

2. Do dnia....^(**) Państwa Członkowskie przekazują Komisji sprawozdanie okresowe dotyczące ogólnego stosowania i wdrażania niniejszej dyrektywy. Sprawozdanie obejmuje informacje o podjętych lub planowanych działaniach. Końcowe sprawozdanie obrazujące postępy poczynione w okresie sześciu lat od...^(***) zostaje przedstawione Komisji nie później niż...^(****). Sprawozdanie okresowe jest oparte na dostępnych danych uzupełnionych danymi szacunkowymi i obejmuje między innymi szacunkowe postępy poczynione do daty sporządzenia sprawozdania dotyczącego realizacji orientacyjnego krajowego celu pośredniego w zakresie oszczędności energii określonego w art. 4 ust. 2 oraz celu określonego w art. 5 ust. 1. Sprawozdanie końcowe obejmuje ostateczne wyniki dotyczące realizacji ogólnego orientacyjnego krajowego celu w zakresie oszczędności energii określonego w art. 4 ust. 1 oraz celu określonego w art. 5 ust. 1.

^(*) 6 miesięcy od daty wejścia w życie niniejszej dyrektywy.

^(**) Pięć lat od daty wejścia w życie niniejszej dyrektywy.

^(***) Dwa lata od daty wejścia w życie niniejszej dyrektywy.

^(****) Dziesięć lat od daty wejścia w życie niniejszej dyrektywy.

3. Na podstawie okresowych i końcowych sprawozdań Państw Członkowskich Komisja dokonuje oceny postępów w osiąganiu orientacyjnych krajowych celów w zakresie oszczędności energii przez poszczególne Państwa Członkowskie. Komisja publikuje sprawozdanie zawierające konkluzje z pierwszych sprawozdań okresowych do... (*). Nie później niż w terminie roku od otrzymania sprawozdań końcowych Państw Członkowskich Komisja publikuje swoje konkluzje w sprawozdaniu końcowym. W stosownych przypadkach i w razie potrzeby do sprawozdań tych zostają dołączone propozycje dla Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie dodatkowych środków obejmujących możliwe przedłużenie celów i w sprawie innych przepisów niniejszej dyrektywy.

Artykuł 15

Przegląd i dostosowanie ustanowionych ram

1. Wartości i metody obliczeniowe określone w załącznikach II, III i IV są dostosowywane do postępu technicznego zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 16 ust. 2.

2. Do dnia... (**) Komisja, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 16 ust. 2, udoskonala i odpowiednio uzupełnia punkty 2–6 załącznika IV, z poszanowaniem wytycznych zawartych w pkt 1 załącznika IV.

3. Po ... (***) Komisja, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 16 ust. 2, może zdecydować o podniesieniu udziału procentowego zharmonizowanych obliczeń wstępujących (*bottom-up*) wykorzystywanych w zharmonizowanym modelu obliczeniowym przedstawionym w pkt 1 załącznika IV, bez uszczerbku dla systemów stosowanych przez Państwa Członkowskie, które już zawierają wyższy udział procentowy tych obliczeń. Komisja uwzględnia następujące czynniki, które uzasadniają podejmowane przez nią decyzje:

- a) doświadczenie w stosowaniu zharmonizowanego modelu kalkulacji w pierwszych latach jego stosowania;
- b) oczekiwany potencjalny wzrost dokładności w wyniku zastąpienia części obliczeń typu *top-down* obliczeniami typu *bottom-up*;
- c) szacunkowe potencjalne koszty dodatkowe lub obciążenie administracyjne.

Jeżeli Komisja zdecyduje o podwyższeniu udziału procentowego zharmonizowanych obliczeń wstępujących, nowy zharmonizowany model obliczeniowy stosuje się od ... (****).

Artykuł 16

Komitety

1. Komisja jest wspierana przez Komitety.

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu zastosowanie znajdują art. 5 i 7 decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem art. 8 tej decyzji.

Okres przewidziany w art. 5 ust. 6 decyzji 1999/468/WE ustala się na trzy miesiące.

3. Komitet przyjmuje swój regulamin.

Artykuł 17

Uchylenie

Dyrektywa 93/76/EWG zostaje uchylona.

Artykuł 18

Transpozycja

1. Państwa Członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy, przed dniem ... (*****). Państwa Członkowskie bezzwłocznie powiadamiają o tym Komisję.

Przepisy przyjęte przez Państwa Członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez Państwa Członkowskie.

2. Państwa Członkowskie przekazują Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 19

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 20

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

Sporządzono w Brukseli,

W imieniu Parlamentu Europejskiego

...

Przewodniczący

W imieniu Rady

...

Przewodniczący

(*) Sześć miesięcy od daty wejścia w życie niniejszej dyrektywy.

(**) 18 miesięcy od daty wejścia w życie niniejszej dyrektywy.

(***) Trzy lata od daty wejścia w życie niniejszej dyrektywy.

(****) Cztery lata od daty wejścia w życie niniejszej dyrektywy.

(*****) Dwa lata od daty wejścia w życie niniejszej dyrektywy.

ZAŁĄCZNIK I

METODOLOGIA OBLICZANIA ORIENTACYJNEGO KRAJOWEGO CELU W ZAKRESIE OSZCZĘDNOŚCI ENERGII

Metodologia wykorzystywana do obliczania orientacyjnego krajowego celu w zakresie oszczędności energii, o którym mowa w art. 4, jest następująca:

1. Państwa Członkowskie wykorzystują w celu obliczenia średniego rocznego zużycia energii roczne końcowe zużycie energii na terenie kraju przez wszystkich użytkowników energii objętych niniejszą dyrektywą z ostatnich sześciu lat przed wdrożeniem niniejszej dyrektywy i dla których dostępne są oficjalne dane. Końcowe zużycie energii odpowiada ilości energii dostarczonej lub sprzedanej odbiorcom końcowym w okresie sześcioletnim, bez korekt z tytułu stopniodni, zmian strukturalnych bądź zmian w produkcji.

Na podstawie średniego rocznego zużycia oblicza się jednorazowo orientacyjny krajowy cel w zakresie oszczędności energii, a otrzymana ilość energii do zaoszczędzenia, wyrażona jako wartość bezwzględna, ma zastosowanie przez cały okres obowiązywania niniejszej dyrektywy.

Orientacyjny krajowy cel w zakresie oszczędności energii:

- a) wynosi 6 % średniego rocznego zużycia, o którym mowa powyżej;
- b) jest mierzony w szóstym roku stosowania niniejszej dyrektywy;
- c) jest wynikiem kumulowanych rocznych oszczędności energii uzyskanych w ciągu sześcioletniego okresu stosowania niniejszej dyrektywy;
- d) został osiągnięty w wyniku z zastosowania usług energetycznych i innych środków poprawy efektywności energetycznej.

Określona w ten sposób metodologia pomiaru oszczędności energii gwarantuje, że całościowa oszczędność energii nakazana niniejszą dyrektywą jest wartością stałą, a przez to niezależną od przyszłego wzrostu PKB i jakichkolwiek przyszłych zmian w zużyciu energii.

2. Orientacyjny krajowy cel w zakresie oszczędności energii wyrażony jest jako wartość bezwzględna w GWh lub w równorzędnych jednostkach, wyliczona zgodnie z załącznikiem II.
3. Oszczędności energii zrealizowane w którymkolwiek roku po wejściu w życie niniejszej dyrektywy wynikające z zastosowania środków poprawy efektywności energetycznej, których stosowanie rozpoczęto w przeszłości, lecz nie wcześniej niż w roku 1995, które mają trwały efekt, mogą być brane pod uwagę podczas obliczania rocznych oszczędności energii. W niektórych przypadkach, o ile uzasadnia to zaistniała sytuacja, można wziąć pod uwagę środki, których stosowanie rozpoczęto nie wcześniej niż w roku 1991. W każdym przypadku zrealizowane oszczędności energii są nadal weryfikowalne i wymierne lub możliwe do oszacowania, zgodnie z ogólnymi założeniami zawartymi w załączniku IV.

ZAŁĄCZNIK II

ZAWARTOŚĆ ENERGII PIERWOTNEJ W WYBRANYCH PALIWACH DO WYKORZYSTANIA KOŃCOWEGO
— TABELA PRZELICZENIOWA ⁽¹⁾

Nośnik energii	kJ (wartość opałowa/ NCV)	kg OE (wartość opałowa/NCV)	kWh (wartość opałowa/NCV)
1 kg koksu	28 500	0,676	7,917
1 kg węgla kamiennego	17 200 — 30 700	0,411 — 0,733	4,778 — 8,528
1 kg brykietów z węgla brunatnego	20 000	0,478	5,556
1 kg węgla podbitumicznego	10 500 — 21 000	0,251 — 0,502	2,917 — 5,833
1 kg węgla brunatnego	5 600 — 10 500	0,134 — 0,251	1,556 — 2,917
1 kg łupka naftowego	8 000 — 9 000	0,191 — 0,215	2,222 — 2,500
1 kg torfu	7 800 — 13 800	0,186 — 0,330	2,167 — 3,833
1 kg brykietów torfowych	16 000 — 16 800	0,382 — 0,401	4,444 — 4,667
1 kg pozostałościowego oleju opałowego (oleju ciężkiego)	40 000	0,955	11,111
1 kg lekkiego oleju opałowego	42 300	1,010	11,750
1 kg benzyny silnikowej	44 000	1,051	12,222
1 kg parafiny	40 000	0,955	11,111
1 kg LPG	46 000	1,099	12,778
1 kg gazu ziemnego ⁽²⁾	47 200	1,126	13,10
1 kg LNG	45 190	1,079	12,553
1 kg drewna (wilgotność 25 %) ⁽³⁾	13 800	0,330	3,833
1 kg granulatu drzewnego/brykietów drzewnych	16 800	0,401	4,667
1 kg odpadów	7 400 — 10 700	0,177 — 0,256	2,056 — 2,972
1 MJ ciepła pochodnego	1000	0,024	0,278
1 kWh energii elektrycznej	3600	0,086	1 ⁽⁴⁾

⁽¹⁾ Państwa Członkowskie mogą stosować inne współczynniki konwersji, o ile jest to uzasadnione.

⁽²⁾ Zawartość metanu 93 %.

⁽³⁾ Państwa Członkowskie mogą zastosować inne wartości w zależności od rodzaju drewna opałowego najczęściej wykorzystywanego w danym Państwie.

⁽⁴⁾ Dla oszczędności wyrażonej w kWh energii elektrycznej Państwa Członkowskie mogą zastosować współczynnik standardowy wynoszący 2,5, który wyraża oszacowaną na 40 % przeciętną efektywność produkcji energii w UE podczas okresu docelowego. Państwa Członkowskie mogą zastosować inny współczynnik, o ile jest to uzasadnione.

Źródło : Eurostat.

ZAŁĄCZNIK III

Orientacyjna lista przykładów kwalifikujących się środków poprawy efektywności energetycznej

Niniejszy załącznik zawiera przykłady przypadków, w jakich można tworzyć i wdrażać programy efektywności energetycznej i inne środki poprawy efektywności energetycznej w świetle art. 4.

Wspomniane środki poprawy efektywności energetycznej, aby mogły zostać wzięte pod uwagę, muszą przynieść oszczędności łatwe do zmierzenia i weryfikacji lub oszacowania zgodnie z wytycznymi zawartymi w załączniku IV, a ich wpływ na oszczędność energii nie mógł być uprzednio uwzględniony w wynikach zastosowania innych szczegółowych środków. Poniższe wykazy nie są wyczerpujące i przedstawia się je w celach informacyjnych.

Przykłady kwalifikujących się środków poprawy efektywności energetycznej:

Sektor budynków wielorodzinnych i użyteczności publicznej

- a) ogrzewanie i chłodzenie (np. pompy ciepłe, nowe efektywne kotły, instalacja/unowocześnienie pod kątem efektywności systemów grzewczych/chłodniczych itd.);
- b) izolacja i wentylacja (np. izolacja ścian i dachów, podwójne/potrójne szyby w oknach itd.);
- c) ciepła woda (np. instalacja nowych urządzeń, bezpośrednie i efektywne wykorzystanie w ogrzewaniu przestrzeni, pralkach itd.);
- d) oświetlenie (np. nowe wydajne żarówki i oporniki, systemy cyfrowych układów kontroli, używanie detektorów ruchu w budynkach handlowych itp.);
- e) gotowanie i chłodnictwo (np. nowe wydajne urządzenia, systemy odzysku ciepła itd.);
- f) pozostały sprzęt i urządzenia (np. urządzenia do skojarzonego wytwarzania ciepła i energii elektrycznej, nowe wydajne urządzenia, sterowniki czasowe dla optymalnego zużycia energii, instalacja kondensatorów w celu redukcji mocy biernej, transformatory o niewielkich stratach itp.);
- g) produkcja energii z odnawialnych źródeł w gospodarstwach domowych i zmniejszenie ilości energii nabywanej (np. kolektory słoneczne, krajowe źródła termalne, ogrzewanie i chłodzenie pomieszczeń wspomagane energią słoneczną itd.);

Sektor przemysłowy

- h) procesy produkcji towarów (np. bardziej efektywne użycie sprężonego powietrza, kondensatorów, przełączników i zaworów, użycie automatycznych i zintegrowanych systemów, efektywnych trybów oczekiwania itd.);
- i) silniki i napędy (np. wzrost zastosowania elektronicznych urządzeń kontrolnych, napędy bezstopniowe, zintegrowane programowanie użytkowe, zmiana częstotliwości, silniki elektryczne o dużej efektywności itd.);
- j) wentylatory, napędy bezstopniowe i wentylacja (np. nowe urządzenia/systemy, wykorzystanie naturalnej wentylacji itd.);
- k) zarządzanie aktywnym reagowaniem na popyt (np. zarządzanie obciążeniem, systemy do wyrównywania szczytowych obciążeń sieci itd.);
- l) wysoko efektywna kogeneracja (np. urządzenia do skojarzonego wytwarzania ciepła i energii elektrycznej);

Sektor transportowy

- m) wykorzystywany rodzaj transportu (np. promowanie efektywnych energetycznie pojazdów, efektywne energetycznie wykorzystanie pojazdów, w tym systemy dostosowywania ciśnienia w oponach, efektywne energetycznie i dodatkowe wyposażenie pojazdów, dodatki do paliwa poprawiające efektywność energetyczną, oleje o wysokiej smarowności i opony o niskim oporze itd.);
- n) zmiany sposobu podróży (np. podróżowanie z domu do pracy środkami innymi niż samochód, wspólne korzystanie z samochodu, postępy w zmianach sposobu podróżowania polegające na przechodzeniu ze środków zużywających więcej energii do środków zużywających jej mniej w przeliczeniu na osobokilometr lub tonokilometr itd.);

Środki wielosektorowe

- o) standardy i normy mające na celu przede wszystkim poprawę efektywności energetycznej produktów i usług, w tym budynków;
- p) systemy oznakowania efektywności energetycznej;

- q) pomiar, inteligentne systemy pomiarowe, takie jak indywidualne urządzenia pomiarowe wyposażone w zdalne sterowanie i rachunki zawierające zrozumiałe informacje;
- r) szkolenia i edukacja w zakresie stosowania efektywnych energetycznie technologii lub technik;

Środki horyzontalne

- s) uregulowania prawne, podatki itd., prowadzące do zmniejszenia zużycia energii przez użytkowników końcowych;
 - t) kampanie informacyjne na rzecz promowania poprawy efektywności energetycznej i środków jej służących.
-

ZAŁĄCZNIK IV

OGÓLNE ZASADY POMIARÓW I WERYFIKACJI OSZCZĘDNOŚCI ENERGII

1. Pomiary i kalkulacje oszczędności energii oraz ich normalizacja

1.1. Pomiar oszczędności energii

Uwagi ogólne

Dla pomiaru zrealizowanych oszczędności energii, zgodnie z art. 4, mając na względzie ujęcie całościowego postępu w zakresie efektywności energetycznej oraz wpływu poszczególnych środków, stosuje się zharmonizowany model obliczeniowy łączący wstępujące (*bottom-up*) i zstępujące (*top-down*) metody obliczeniowe, umożliwiając pomiar poprawy efektywności energetycznej w stosunku rocznym do celu składania sprawozdań, o których mowa w art. 14.

Podczas opracowywania zharmonizowanego modelu obliczeniowego zgodnie z art. 15 ust. 2 Komitet stara się stosować, w możliwie najszerszym zakresie, dane, które są rutynowo dostarczane przez Eurostat lub krajowe organy statystyczne.

Obliczenia *top-down*

Metoda obliczeniowa *top-down* oznacza, że ilość zaoszczędzonej energii jest obliczana z wykorzystaniem krajowych lub bardziej zagregowanych sektorowych poziomów oszczędności jako punktu wyjściowego. Dane roczne koryguje się uwzględniając wpływ czynników zewnętrznych, takich jak stopniodni, zmiany strukturalne, asortyment produktu itp. w celu opracowania środka, który jasno wskazuje ogólny stopień poprawy efektywności energetycznej, jak opisano w pkt 1.2. Metoda ta nie zawiera dokładnych i szczegółowych pomiarów ani też nie pokazuje związków przyczynowo-skutkowych pomiędzy środkami i wynikającymi z nich oszczędnościami. Jednak jest ona zwykle prostsza i mniej kosztowna; często jest również określana nazwą „wskaźniki efektywności energetycznej”, gdyż podaje wskazania dotyczące postępów.

Opracowując metodę obliczeniową *top-down* wchodzącą w skład niniejszego zharmonizowanego modelu obliczeniowego Komitet opiera się, w możliwie najszerszym zakresie, na istniejących metodologiach takich jak model ODEX ⁽¹⁾.

Obliczenia *bottom-up*

Część rocznego końcowego zużycia energii na terenie kraju przez sektory, do których zastosowanie znajduje niniejsza dyrektywa, jest objęta stosowaniem zharmonizowanego modelu obliczeniowego typu *bottom-up*. Opracowując zharmonizowany model obliczeniowy typu *bottom-up* zgodnie z art. 15 ust. 2 Komitet ma na celu stosowanie znormalizowanych metod, które zmniejszają do minimum obciążenie i koszty administracyjne, szczególnie przez wykorzystywanie metod pomiarowych opisanych w pkt 2.1 i 2.2 oraz przez skupienie się na tych sektorach, w których zharmonizowany model obliczeniowy typu *bottom-up* może być zastosowany w sposób najbardziej opłacalny.

Państwa Członkowskie mogą podjąć decyzję o stosowaniu dodatkowych pomiarów typu *bottom-up* poza przewidzianymi przez zharmonizowany model obliczeniowy typu *bottom-up* po uprzednim wyrażeniu zgody przez Komisję zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 16 ust. 2, na podstawie opisu metodologii przedstawionego przez zainteresowane Państwo Członkowskie.

Metoda obliczeniowa *bottom-up* oznacza, że oszczędności energii uzyskane dzięki zastosowaniu określonego środka poprawy efektywności energetycznej są mierzone w kilowatogodzinach (kWh), w dżulach (J) lub ekwiwalentnie w kilogramach oleju (kg OE) i zsumowane z oszczędnościami uzyskanymi dzięki innym środkom poprawy efektywności energetycznej. Organy lub agencje, o których mowa w art. 4 ust. 3, gwarantują unikanie podwójnego naliczania oszczędności energii wynikających z kombinacji środków (w tym mechanizmów) poprawy efektywności energetycznej. W metodzie obliczeniowej *bottom-up* mogą być wykorzystane dane i metody określone w pkt 2.1 i 2.2.

Jeżeli dla niektórych sektorów obliczenia *bottom-up* nie są dostępne, w sprawozdaniach przedstawianych Komisji mogą być stosowane wskaźniki *top-down* lub kombinacja obliczeń *bottom-up* i *top-down*, pod warunkiem wyrażenia zgody przez Komisję, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 16 ust. 2. W szczególności podczas oceny wymagań w tym zakresie w kontekście sprawozdania okresowego, o którym mowa w art. 14 ust. 2, Komisja wykazuje odpowiednią elastyczność. Niektóre obliczenia typu *top-down* będą niezbędne dla pomiaru wpływu środków wdrożonych po 1995 r. (a w niektórych przypadkach po 1991 r.), których wpływ nadal jest odczuwalny.

(1) SAVE – finansowany w ramach projektu ODYSSEE. Komisja Europejska, 2005.

1.2. Sposób normalizowania pomiarów oszczędności energii

Oszczędności energii określa się poprzez zmierzenie lub oszacowanie zużycia, przed i po zastosowaniu środka, przy czym dokonać trzeba dostosowania i normalizacji ze względu na warunki zewnętrzne, wpływające z reguły na zużycie energii. Warunki wpływające z reguły za zużycie energii mogą się zmieniać wraz z upływem czasu. Warunki te mogą być kształtowane przez prawdopodobne skutki jednego lub kilku przewidywalnych czynników (wyliczenie nie jest wyczerpujące):

- a) warunki pogodowe, takie jak stopniodni;
- b) poziom zaludnienia;
- c) godziny otwarcia dla budynków użytkowych;
- d) energochłonność zainstalowanego sprzętu (efektywność instalacji); asortyment wyrobów;
- e) efektywność instalacji, poziom produkcji, ilość lub wartość dodana, w tym zmiany w poziomie PKB;
- f) czasowe korzystanie z instalacji oraz pojazdów;
- g) relacje z innymi jednostkami.

2. Dane i metody, które mogą być wykorzystywane (mierzalność)

Istnieje kilka metod gromadzenia danych służących do pomiaru lub oceny oszczędności energii. W czasie dokonywania oceny usługi energetycznej lub środka poprawy efektywności energetycznej nie zawsze będzie możliwe poleganie wyłącznie na pomiarach. Z tego powodu wyróżnia się metody dokonywania pomiaru oszczędności energii oraz metody szacowania tych oszczędności, przy czym te drugie stosuje się częściej.

2.1. Dane i metody oparte na pomiarach

Rachunki wystawione przez dystrybutorów lub sprzedawców detalicznych

Rachunki za sprzedaną energię na podstawie wskazań licznika mogą stanowić podstawę pomiaru dla reprezentatywnego okresu przed wprowadzeniem środka poprawy efektywności energetycznej. Mogą być one porównane z rachunkami opartymi na wskazaniach licznika za okres po wprowadzeniu i zastosowaniu środka, także dla reprezentatywnego okresu. Uzyskane dane, o ile to możliwe, powinny zostać porównane z grupą kontrolną (niebiorącą udziału w badaniach) lub znormalizowane zgodnie z pkt 1.2.

Dane dotyczące sprzedaży energii

Zużycie różnych typów energii (np. elektrycznej, pochodzącej ze spalania gazu, oleju opałowego itd.) może być mierzone przez porównanie danych dotyczących sprzedaży pochodzących od sprzedawcy detalicznego lub dystrybutora, uzyskanych przed wprowadzeniem środków poprawy efektywności energetycznej z danymi dotyczącymi sprzedaży pochodzącymi z okresu po wprowadzeniu tych środków. Uzyskane dane mogą zostać porównane z grupą kontrolną lub znormalizowane.

Dane dotyczące sprzedaży wyposażenia i urządzeń

Efektywność wyposażenia i urządzeń może być wyliczona na podstawie informacji uzyskanych bezpośrednio od producenta. Dane dotyczące sprzedaży wyposażenia i urządzeń mogą być zazwyczaj uzyskane od sprzedawców detalicznych. Mogą być przeprowadzone specjalne badania i pomiary. Dostępne dane mogą być sprawdzone w porównaniu z wynikami sprzedaży w celu określenia wielkości oszczędności. Podczas stosowania tej metody należy wprowadzić korekty ze względu na zmiany w eksploatacji danego wyposażenia lub urządzeń.

Dane dotyczące zapotrzebowania na moc odbiorców końcowych

Zużycie energii przez budynek lub urządzenie może być monitorowane w całości w celu zarejestrowania popytu na energię przed i po wprowadzeniu środka poprawy efektywności energetycznej. Odpowiednie istotne czynniki (np. proces produkcji, specjalne wyposażenie, instalacje grzewcze itd.) mogą być zmierzone z większą dokładnością.

2.2. Dane i metody oparte na oszacowaniach

Proste inżynierskie dane szacunkowe: brak kontroli

Obliczanie prostych inżynierskich danych szacunkowych bez kontroli na miejscu jest najczęściej stosowaną metodą gromadzenia danych do pomiaru oszczędności energii. Dane mogą być oszacowane z zastosowaniem zasad inżynierskich, bez wykorzystywania danych zebranych na miejscu, ale przy założeniach opartych na specyfikacjach wyposażenia, charakterystyce działania, profilach operacyjnych zastosowanych środków itp. oraz warunków opartych na statystyce.

Zaawansowane inżynierskie dane szacunkowe: kontrola

Dane dotyczące energii mogą być wyliczone na podstawie informacji uzyskanych przez niezależnego kontrolera w czasie audytu, lub innego rodzaju kontroli, jednego lub kilku punktów docelowych. Na tej podstawie można opracować bardziej wyszukane algorytmy/modele symulacyjne, które mogą być zastosowane w większym skupisku punktów (np. budynków, urządzeń, pojazdów itd.). Ten rodzaj pomiaru może być często wykorzystywany dla uzupełnienia i kalibrowania prostych inżynierskich danych szacunkowych.

3. Sposób postępowania w przypadku niepewności

Wszystkie metody wymienione w pkt 2 mogą zawierać pewien stopień niepewności. Niepewność może być wynikiem (¹⁾):

- błędów oprzyrządowania: powstają one zazwyczaj z powodu błędów w specyfikacjach dostarczonych przez producenta produktu;
- błędów modelowania: powstają one zazwyczaj z powodu błędów w modelu wykorzystywanym do oszacowania parametrów dotyczących zgromadzonych danych;
- błędu losowego: odnosi się to zazwyczaj do błędów spowodowanych faktem, że badano raczej próbkę jednostek zamiast całkowitego zbioru jednostek objętych badaniem.

Niepewność może być także spowodowana planowanymi bądź nieplanowanymi założeniami; mają one zazwyczaj związek z oszacowaniami, warunkami lub wykorzystaniem danych inżynierskich. Występowanie błędów wiąże się także z wybranym systemem gromadzenia danych, przedstawionym w zarysie w pkt 2.1 i 2.2. Zaleca się sporządzenie dalszego wyszczególnienia niepewności.

Państwa Członkowskie mogą wybrać stosowanie metody niepewności mierzalnej przy składaniu sprawozdania w sprawie celów wyznaczonych w niniejszej dyrektywie. Niepewność mierzalna będzie wyrażona w sposób zrozumiały ze statystycznego punktu widzenia, z podaniem dokładności oraz poziomu wiarygodności. Przykładowo, „stwierdzono błąd ilościowy o wartości $\pm 20\%$ stwierdzonej przy 90 % wiarygodności”.

Przy zastosowaniu metody niepewności mierzalnej Państwa Członkowskie muszą także uwzględnić fakt, że możliwy do przyjęcia poziom niepewności, wymagany przy obliczaniu oszczędności energii, jest funkcją poziomu oszczędności oraz opłacalności malejącej niepewności.

4. Zharmonizowane okresy życia środków poprawy efektywności energetycznej w obliczeniach *bottom-up*

Niektóre środki poprawy efektywności energetycznej mogą trwać przez dziesięciolecia, inne zaś przewidziane są na krótszy okres. W poniższym wykazie podano przykłady przeciętnych okresów życia środków poprawy efektywności energetycznej.

Ocieplenie pomieszczenia do użytku prywatnego	30 lat
Docieplenie muru szczelinowego do użytku prywatnego	40 lat
Szyby klasy E do C (w m ²)	20 lat
Kotły klasy B do A	15 lat
Systemy sterowania ogrzewaniem — modernizacja wraz z wymianą kotła	15 lat
Świetlówki kompaktowe w sprzedaży detalicznej	16 lat

Źródło: Energy Efficiency Commitment 2005–2008, Zjednoczone Królestwo

Dla zapewnienia stosowania przez wszystkie Państwa Członkowskie tych samych okresów życia dla podobnych środków, okresy te zostają zharmonizowane na szczeblu europejskim. Dlatego też Komisja, wspierana przez Komitet powołany na mocy art. 16, zastąpi powyższy wykaz uzgodnionym wstępnym wykazem przeciętnych okresów życia dla różnych środków poprawy efektywności energetycznej najpóźniej w terminie... (*).

(¹) Model ustalania poziomu niepewności mierzalnej, oparty na trzech podanych rodzajach błędów, zamieszczono w załączniku B do Międzynarodowego Protokołu Pomiaru i Weryfikacji Efektywności (International Performance Measurement & Verification Protocol – IPMVP).

(*) Sześć miesięcy od daty wejścia w życie niniejszej dyrektywy.

5. **Jak radzić sobie z efektami mnożnikowymi oszczędności energii oraz jak unikać podwójnego naliczania w mieszanych metodach obliczeniowych *top-down* i *bottom-up***

Zastosowanie jednego środka poprawy efektywności energetycznej, np. izolacji zbiornika i przewodów ciepłej wody użytkowej w budynku, lub innego środka o równoważnym skutku, może spowodować w przyszłości efekt mnożnikowy na rynku, co oznacza, że rynek zastosuje dany środek automatycznie, bez dalszego zaangażowania organów lub agencji energetycznych, o których mowa w art. 4 ust. 3, lub jakiegokolwiek prywatnego dostawcy usług energetycznych. Środek o potencjale mnożnikowym w większości wypadków jest bardziej opłacalny niż środki, które wymagają regularnego powtarzania. Państwa Członkowskie szacują potencjalne oszczędności energii oferowane przez takie środki, w tym ich efekt mnożnikowy, i weryfikują całkowity rezultat w ramach oceny *ex post*, w stosownych przypadkach z użyciem wskaźników.

Wprowadza się korekty w przypadku podwójnego naliczania oszczędności energii. Zaleca się stosowanie macierzy, które umożliwiają sumowanie wpływu poszczególnych środków.

Potencjalne oszczędności energii mające miejsce po okresie docelowym nie są uwzględniane w sprawozdaniach Państw Członkowskich dotyczących osiągnięcia ogólnego celu określonego w art. 4. W każdym przypadku należy zalecać środki promujące długoterminowe efekty rynkowe, a środki, które już przyniosły efekty mnożnikowe oszczędności energii, powinny być uwzględniane w sprawozdaniach dotyczących osiągnięcia celów ustanowionych w art. 4, pod warunkiem że mogą zostać zmierzone i zweryfikowane zgodnie z wytycznymi zawartymi w niniejszym załączniku.

6. **Sposób weryfikacji oszczędności energii**

O ile uznaje się to za opłacalne i konieczne, weryfikacja oszczędności energii uzyskanych w wyniku określonej usługi energetycznej lub innego środka poprawy efektywności energetycznej dokonywana jest przez stronę trzecią. Weryfikacja może być dokonana przez niezależnych konsultantów, ESCO lub innych uczestników rynku. Odpowiednie organy lub agencje Państwa Członkowskiego, o których mowa w art. 4 ust. 3, mogą udzielić w tej sprawie dalszych instrukcji.

Źródła: A European Ex-post Evaluation Guidebook for DSM and EE Service Programmes; Międzynarodowa Agencja Energii IEA, Baza danych INDEEP; IPMVP, Tom 1 (wersja z marca 2002 r.).

ZAŁĄCZNIK V

**ORIENTACYJNY WYKAZ PRZYKŁADOWYCH ŚRODKÓW POPRAWY EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ
W SEKTORZE PUBLICZNYM**

Bez uszczerbku dla przepisów krajowych i wspólnotowych dotyczących zamówień publicznych, Państwa Członkowskie mogą zapewnić stosowanie przez sektor publiczny wymogów podanych w poniższym wykazie w związku z wzorcową rolą sektora publicznego, o której mowa w art. 5:

- a) wymogi wykorzystywania do oszczędności energetycznych instrumentów finansowych, takich jak umowy o poprawę efektywności energetycznej przewidujące uzyskanie wymiernych i wcześniej określonych oszczędności energii (także gdy administracja publiczna przekazała te obowiązki podmiotom zewnętrznym);
 - b) wymóg zakupu wyposażenia i pojazdów w oparciu o wykazy specyfikacji różnych kategorii wyposażenia i pojazdów charakteryzujących się niskim zużyciem energii przygotowanych przez organy sektora publicznego zgodnie z art. 4 ust. 3, uwzględniając przy tym, w stosownych przypadkach, analizę minimalnych kosztów cyklu eksploatacji lub porównywalne metody zapewniające opłacalność;
 - c) wymóg nabywania urządzeń efektywnych energetycznie w każdym trybie pracy, w tym w trybie oczekiwania, przy uwzględnieniu, w stosownych przypadkach, analizy minimalnych kosztów cyklu eksploatacji lub porównywalnych metod zapewniających opłacalność;
 - d) wymóg zastąpienia istniejącego wyposażenia lub pojazdów wyposażeniem określonym w lit. b) i c) lub też wprowadzenia do nich tego wyposażenia;
 - e) wymóg stosowania audytów energetycznych i wdrażania wynikających z nich opłacalnych ekonomicznie zaleceń.
-

UZASADNIENIE RADY

I. WPROWADZENIE

W dniu 10 grudnia 2003 r. Komisja przedstawiła wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie efektywnego końcowego wykorzystania energii oraz usług energetycznych ⁽¹⁾ opartej na aqrt. 175 ust. 1 Traktatu WE.

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny wydał swoją opinię w dniu 28 października 2004 r. ⁽²⁾. Komitet Regionów wydał swoją opinię w dniu 21 czerwca 2004 r. ⁽³⁾.

Parlament Europejski przyjął swoją opinię w pierwszym czytaniu w dniu 7 czerwca 2005 r. ⁽⁴⁾, zatwierdzając 97 poprawek.

W dniu 23 września 2005 r. Rada przyjęła wspólne stanowisko zgodnie z art. 251 Traktatu WE.

II. CEL WNIOSKU

Wniosek ma na celu podwyższenie wydajności energetycznej poprzez wprowadzenie obowiązkowych celów oszczędnościowych w Państwach Członkowskich oraz poprzez podejmowanie środków tworzących rynek usług energetycznych. Wniosek skupia się na stronie popytu (tj. na odbiorcach końcowych i dostawcach detalicznych) i dlatego może być postrzegany jako uzupełnienie wcześniejszego prawodawstwa Wspólnoty w zakresie energii dotyczącego strony podaży. Ma on na celu przyczynienie się do osiągnięcia docelowego poziomu redukcji emisji CO₂ w UE, dalsze wzmocnienie wiodącej roli Wspólnoty na światowym rynku energooszczędnych wyrobów i usług — tym samym wspomagając proces lizboński — i będzie miał także pozytywne skutki dla bezpieczeństwa dostaw.

III. ANALIZA WSPÓLNEGO STANOWISKA

1. Uwagi ogólne

Rada podziela stanowisko Komisji dotyczące priorytetowego charakteru kwestii oszczędności energii i wobec tego szeroko popiera ogólny cel wniosku Komisji. Większość zmian dokonanych przez Radę w jej wspólnym stanowisku ma na celu dostosowanie projektu dyrektywy do różnych sytuacji krajowych i istniejących praktyk, tak aby obniżyć koszty i obciążenie administracyjne związane z jej zastosowaniem i ogólnie ułatwić jej wdrożenie.

a) W odniesieniu do 97 poprawek przyjętych przez Parlament Europejski Rada przyjęła następujące 37 poprawek:

- w pełni (niekiedy z przeróbkami): 1, 11, 12, 13 (w motywie 4), 21, 23 ⁽⁵⁾, 33 (art. 4.3), 47, 48, 50 (art. 6.3), 56-58, 76 (art. 16), 82, 86, 90, 98 (załącznik IV punkt 1.2);
- częściowo: 3, 7, 14 (art. 2.2), 63, 69 (art. 13.3 lit. d) i motyw 13 lit. b)), 74, 79, 80, 87, (także w załączniku III punkt q)) i 99;
- zasadniczo: 16 (art. 3 lit. c)), 17 (art. 3 lit. d)), 22, 49 (art. 6 lit. a)), 64, 70, 88 (załącznik III punkt (r)), 83 i 92 (załącznik III punkty m) i n)).

⁽¹⁾ Dok. 16261/03 ENER 362 CODEC 1858 dotychczas nieopublikowany w Dzienniku Urzędowym.

⁽²⁾ Dz.U. C 120 z 20.5.2005, str. 115.

⁽³⁾ Dz.U. C 318 z 22.12.2004, str. 19.

⁽⁴⁾ Dok. 9836/05 CODEC 472 ENER 93, dotychczas nieopublikowany w Dzienniku Urzędowym.

⁽⁵⁾ Dotyczy jedynie wersji niemieckiej.

Rada odrzuciła następujące 60 poprawek: 2, 4, 5 i 10 (które są powiązane), 6, 8, 9, 15, 18, 101, 20, 24–32, 34, 104, 107, 108, 38–41, 43–46, 51–55, 59–62, 65–68, 71, 72, 75, 77, 78, 81, 84, 85, 89, 91, 93–96, 109, z czego poprawki 4, 18, 20, 24–25, 53, 55, 59, 61–62, 67–68, 77, 81, 89, 91, 101 i 104 były nie do zaakceptowania przez Komisję.

Kilka kluczowych poprawek niezaakceptowanych przez Radę (przede wszystkim poprawki 29 i 39) wykracza daleko poza postanowienia pierwotnego wniosku Komisji. Te same postanowienia zostały zmienione przez Radę w jej wspólnym stanowisku: przyczyny leżące u podstaw odrzucenia tych kluczowych poprawek znajdują się zatem w punkcie 2 poniżej.

b) W odniesieniu do wniosku Komisji Rada wprowadziła liczne zmiany, uwzględnione poniżej.

2. Uwagi szczegółowe

a) Główne zmiany wprowadzone przez Radę dotyczą wartości docelowych w art. 4 i 5:

- artykuł 4: wspólne stanowisko zawiera cel *orientacyjny* wynoszący 6 % na szósty rok stosowania dyrektywy (art. 4 ust. 1 i motyw 8a) zamiast celów obowiązkowych; Państwa Członkowskie są obowiązane podjąć środki, które przyczynią się do osiągnięcia celu orientacyjnego (art. 4 ust. 1) i same ustalają dla siebie pośredni cel orientacyjny na trzeci rok stosowania dyrektywy (art. 4 ust. 2),
- artykuł 5: wspólne stanowisko nie zawiera już odrębnego, wyższego celu dla sektora publicznego (art. 5 ust. 1); niemniej jednak sektor publiczny musi spełniać rolę przykładu, podejmując jeden lub więcej środków zwiększających wydajność energii (inicjatywy legislacyjne lub dobrowolne porozumienia⁽¹⁾) lub inne przedsięwzięcia mające równoważny skutek), a Państwa Członkowskie nadzorują ich realizację w stosunku do krajowego orientacyjnego docelowego poziomu oszczędności.

Rada postanowiła przyjąć cel orientacyjny (zamiast obowiązkowego proponowanego przez Komisję) oraz nie ustalać konkretnych celów dla sektora publicznego z następujących przyczyn:

- Państwa Członkowskie uważały, że niewłaściwe będzie stawianie przed Trybunałem Sprawiedliwości jedynie z powodu braku osiągnięcia ustalonego poziomu oszczędności: na przykład, jeśli Państwo Członkowskie osiągnęło „tylko” 5 % oszczędności po sześciu latach, zamiast ustalonego poziomu 6 %. Osiągnięcie wartości docelowych w przyszłości jest ściśle związane z „zachowaniem dotyczącym wykorzystywania energii” poszczególnych obywateli i przedsiębiorstw — zachowaniem, na które Państwa Członkowskie zamierzają wpływać poprzez różne środki proponowane w projekcie dyrektywy. Jednakże wynik końcowy netto tych środków nie jest całkowicie przewidywalny, a zatem nie znajduje się całkowicie pod kontrolą Państw Członkowskich,
- punkty wyjścia dla wdrożenia niniejszej dyrektywy są znacznie zróżnicowane pomiędzy Państwami Członkowskimi — niektóre z nich podjęły już w przeszłości znaczne wysiłki, związane również z kosztami, często w sektorze publicznym. W rezultacie zakres ewentualnych ulepszeń różni się między poszczególnymi Państwami Członkowskimi,
- Państwa Członkowskie powinny podejmować tylko *opłacalne* środki (zgodnie ze stwierdzeniami Komisji w jej memorandum wyjaśniającym, wobec czego Rada dodała postanowienie w tym względzie do art. 4 ust. 1). W tym kontekście Państwa Członkowskie pragną podjąć środki w obszarach, w których opłacalność jest największa — bez względu na to, czy jest to sektor publiczny czy prywatny.

⁽¹⁾ Wykorzystywanie dobrowolnych porozumień jest wymienione w motywie 13 wniosku Komisji.

Oprócz tego włączono także *procedurę komitologii* (art. 16, zgodnie z poprawkami 76 i 99): jej głównymi zadaniami będzie dalszy rozwój metod obliczeniowych wyszczególnionych w załącznikach (w tym także ocena odpowiedniej równowagi, jaką należy osiągnąć między pomiarami zstępującymi (*top-down*) a wstępującymi (*bottom-up*)) i dostosowanie ich do osiągnięć technicznych. Wprowadzono również postanowienia pozwalające na zawieranie *dobrowolnych porozumień* jako instrumentów przyczyniających się do osiągnięcia celów orientacyjnych.

b) Pozostałe zmiany

- Rada wprowadziła kilka nowych motywów (8a, 8b, 9a, 11a, 11b, 11c, 13b) i rozszerzyła istniejące motywy 8 i 12.
- Artykuł 1, tiret drugie: brzmienie nieco zmieniono w celu stwierdzenia, że dyrektywa ma na celu stworzenie warunków dla rozwoju rynku usług energetycznych, a nie utworzenie takiego rynku.
- Artykuł 2: artykuł ten został zmieniony w celu wykluczenia z zakresu także części przedsiębiorstw transportowych wykorzystujących głównie lotnicze i morskie paliwa płynne (podobne wykluczenie przewidziano również we wniosku Komisji poprzez definicję „energii”), jak również pewnych części sił zbrojnych.
- W zakresie definicji w art. 3 Rada starała się uczynić je możliwie jak najbardziej zwięzłymi, spójnymi i użytecznymi, jednocześnie w stosownych przypadkach uzgadniając je z istniejącymi definicjami w pozostałych aktach prawnych Wspólnoty.
- W art. 5 wprowadzono pewną elastyczność poprzez położenie nacisku na najbardziej opłacalne środki i wprowadzenie odniesienia do odpowiedniego szczebla rządowego, na którym ma być wprowadzony dany środek. Ponadto wykaz wytycznych dotyczących zakupów publicznych w art. 5 ust. 4 (niemających charakteru obowiązkowego już we wniosku Komisji: „Państwa Członkowskie mogą...”) został przeniesiony do załącznika V; dokonano tego w celu niewykluczania *innych* ewentualnych opłacalnych środków, jakie mogłyby podjąć sektor publiczny. Artykuł 5 ust. 5 skreślono, ponieważ nie jest on potrzebny z uwagi na prawo inicjatywy Komisji.
- Przebudowano art. 6: lit. b) i c) zostały ujęte w ust. 1, natomiast lit. a) została ponownie sformułowana w ust. 2. Ustęp 2 daje Państwom Członkowskim wybór pomiędzy różnymi zobowiązaniami, jakie mogą zostać nałożone na przedsiębiorstwa objęte tym artykułem.
- Artykuł 7: artykuł ten sięgał niezwykle daleko i był potencjalnie bardzo kosztowny w realizacji w swej pierwotnej postaci, ponieważ nakładał na Państwa Członkowskie odpowiedzialność za zapewnienie, aby wszystkie środki związane z wydajnością energii były oferowane wszystkim klientom. We wspólnym stanowisku artykuł ten ma na celu zapewnienie optymalnej przejrzystości i rozpowszechniania wśród uczestników rynku informacji dotyczących mechanizmów wydajności energii oraz ram finansowych i prawnych.
- Artykuł 8: w swej pierwotnej postaci artykuł ten nakładał na Państwa Członkowskie odpowiedzialność za zapewnianie, aby systemy kwalifikacji, akredytacji lub certyfikacji były dostępne dla wszystkich uczestników rynku świadczących usługi energetyczne. Artykuł ten dostosowano tak, że Państwa Członkowskie muszą zapewnić dostępność tych systemów *w miarę potrzeby* — tym samym faktycznie pozwalając Państwom Członkowskim na uwzględnianie innych ważnych czynników (na przykład, poziom dojrzałości danego rynku, liczba uczestników rynku oraz popyt) przed opracowaniem tych (kosztownych) systemów.
- W art. 10 dodano postanowienie, które w pewnych sytuacjach zezwala na stosowanie systemów i struktury tariff uwzględniających aspekt społeczny.

- Do art. 12 dodano dwa ustępy:
 - ustęp 2 zapewnia możliwość wykorzystania innych, mniej kosztownych środków audytu,
 - ustęp 3 określa, że lokale certyfikowane w ramach „Dyrektywy o budynkach” spełniają wymogi audytu; ponadto zezwala na audyty wynikające z systemów opartych na dobrowolnych porozumieniach.
- Artykuł 13 dostosowano tak, aby był on bardziej elastyczny i mniej kosztowny oraz aby uniknąć nieproporcjonalnego obciążenia administracyjnego.
- Wymogi dotyczące sprawozdań zawarte w art. 14 zostały uproszczone i zmienione: ust. 1 umożliwia Komisji uwzględnienie istniejących metod obliczeń, a ust. 2 obecnie przewiduje przedkładanie przez Państwa Członkowskie jednego sprawozdania wstępnego i jednego końcowego.
- Dodano nowy art. 15, który określa zadania oraz harmonogram ich wykonania przez Komisję w kontekście procedury komitologii. Przewiduje on także (wraz z odpowiednimi postanowieniami załączników I i IV) opracowanie przez Komisję metod obliczeniowych obejmujących udział procentowy obliczeń wstępnych, do wykorzystania przez Państwa Członkowskie od dnia obowiązywania dyrektywy (art. 15 ust. 2). Po zakończeniu tego zadania Komisja powinna prowadzić dalsze prace w celu oceny, czy procent obliczeń wstępnych można zwiększyć, wając istotne czynniki (art. 15 ust. 3); jeżeli Komisja postanowi, że udział procentowy obliczeń wstępnych można faktycznie zwiększyć, Państwa Członkowskie muszą zastosować nowe metody dwa lata po dacie obowiązywania dyrektywy.
- W art. 18 dwuletni okres transpozycji zastępuje nierealny termin 1 czerwca 2006 r. proponowany przez Komisję. Okres ten z jednej strony pozwala na zakończenie normalnych procedur legislacyjnych na szczeblu krajowym, a z drugiej strony umożliwia:
 - Państwom Członkowskim przekazanie Komisji informacji o istniejących metodach obliczeniowych, tak aby Komisja mogła je uwzględnić (najlepiej w ciągu 6 miesięcy, art. 14 ust. 1),
 - Komisji opracowanie metod obliczeniowych (w ciągu 18 miesięcy, art. 15 ust. 2),
 - Państwom Członkowskim obliczenie krajowego orientacyjnego docelowego poziomu oszczędności i przygotowanie praktycznego stosowania metod obliczeniowych.
- Obecnie załącznik I odzwierciedla zmienioną metodę obliczania krajowego docelowego poziomu oszczędności. W punkcie 3 Rada zmieniła z roku 1991 na rok 1995 termin proponowany przez Komisję jako termin graniczny, po którym zazwyczaj można uwzględniać środki w obliczaniu rocznych oszczędności. Jednakże utrzymała rok 1991 jako termin dla niektórych przypadków: postanowienie to jest potrzebne tym Państwom Członkowskim, które wprowadziły pewne instrumenty polityki w latach 1991–1994, a które są nadal wykorzystywane. Ponadto termin ten gwarantuje, że Państwa Członkowskie, które już podjęły znaczące starania w zakresie poprawiania wydajności energetycznej w przeszłości, nie są traktowane niesprawiedliwie w porównaniu z Państwami Członkowskimi, które jeszcze nie podjęły działań na taką skalę.
- Wspólne stanowisko wyraźnie stwierdza w załączniku III, że wykaz zawiera przykłady kwalifikalnych środków, nie ma więc charakteru ograniczającego. Ponadto w kilku wymienionych tam przykładach dokonano zmian.

- W załączniku IV Rada dodała szczegóły określające metody obliczeniowe zstępujące (*top-down*) i wstępujące (*bottom-up*) (pkt 1.1), wykaz zharmonizowanych okresów życia środków zwiększania wydajności energetycznej w obliczeniach wstępujących (*bottom-up*) (pkt 4) oraz postanowienia dotyczące efektów mnożnikowych i podwójnego naliczania (pkt 5).

IV. WNIOSEK

Obydwie instytucje wyraziły poparcie dla ogólnego celu wniosku Komisji; obydwie zgadzają się, że Unia powinna zacząć wykorzystywać możliwości, jakie dają potencjalne oszczędności energii, i szybciej rozwijać rynek dla energooszczędnych usług i wyrobów. W tym kontekście Rada jest zdania, że jej wspólne stanowisko uwzględnia istotne cele wniosku Komisji.
